

keztében

mek-

at =

lett adok

a leg-

=

varában.)

#33-1.1

Hételek.

zek, mint

gy Szimits

ne folytán

elrendelt

biró ön-

elmes ár-

karék- és

és kárára

nyigazgató-

kérélmé

elte.

tereki kir.

ér községi

06. hrsz.

etű udvar

1903. évi

d. e. 10

ánál meg-

következő

rülni:

ltási áron

z árverésre

kikiáltási

toznak az

át, vagyis

gy az 1881.

a. kelt m.

lt óvadék-

ezéhez le-

sz-a értel-

ágnál tör-

llított elis-

nius 27.

ktorisz,

vszéki bíró.

ÁS.

levő

felté-

ház áll

nellék-

tással

rozott

::

RIA.

in

nató

a.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal.

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 158. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy hónapra ——— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Hétfő július 13.

Aratás után.

— július 13.

Körülbelül aratás után vagyunk már, úgy, hogy nagy vonásokban föl lehet állítani a mértéket az orszáz terméséről.

Május elején rosszul álltunk Május első felében tikkasztó hőség ejtette aggodalomba a gazdákat, de amikor legnagyobb volt a szükség, mégis jött a segítség, megeredtek az ég csatornái és hullott az áldás a felhők táborából. Ezek az esőzések kitünő hatással voltak a vetésekre és a földmivelségi miniszterium jelentései szerint legalább is közepesen jó termésre van kilátás. Az időjárás eléggé kedvező maradt aratásig s így általánosságban konstatalhatni, hogy ideai termésünk jó közepes.

Ugyancsak ráfér a magyar gazdaközönségre ez a kedvezőbb termés. De ráfér a fogyasztó közönségre is, amelyet olyan súlyosan érint a szörnyű drágaság. A tavalyi gyengécske termés hatását súlyosan érezte földmivelő országunk, dacára annak, hogy a mezőgazdasági termények ára oly hallatlan magasra szökött. Mert ha drágán kelt is a buza, vagy egyéb vetemény, de oly kevés volt az, ami eladásra került, hogy az olcsóból, de sokból, sokkalta több jutott volna a gazdának. A fogyasztó közönségre nézve pedig valószínű csapás volt a drágaság, különösen a szegényebb néposztály érezte meg súlyosan és ha ezelőtt ritkán került hus az asztalra, ez idén még gyérebben került rá a sor a tápláló eledelre.

Az ország lakosságának minden rétege boldog reménykedéssel néz elébe a kedvezőbb eredményeknek, amely előreláthatólag végét fogja vetni a földi drágaságnak.

Az aratás nyugodtan, békésen folyt le s most már csak a termés értékesítése van hátra. A termés jó és gyors értékesítés-

nek főfeltétele pedig, hogy a szállítási eszközök kellő számmal álljanak rendelkezésre, vagyis elég vagon legyen.

A nagy drágaságnak a múlt évben részben a vagonhiány volt az oka. A Máv., amelynek forgalma az utolsó évtizedben negyven százalékkal emelkedett, míg a befektetések alig tíz százalékot tettek ki, nem tudta lebonyolítani a még folyton növekedő forgalmat, csakis abban az esetben, ha megfelelő nagyrányú befektetések eszközöltetnek, elsősorban a Máv. vagonparkját néhány ezer új vaggonnal fölfrissítik.

Ez az utóbbi már részben megtörtént, amennyiben több, mint kétezer vagon szalad a sineken, de az aratás idején édes-keves lesz. Legalább háromezer vagonra van még szükség, hogy a gabona augusztus és szeptember havában rendeltési helyére juttatható legyen. El kell ismerni, hogy a beruházási törvényjavaslat a magyar államvasutak cselekvő képességét hatalmasan fel fogja lendíteni, csak az a sajnálatos, hogy ez a fellendülés az ideai aratás után még nem lesz érezhető. Attól tartunk tehát, hogy az idén még mindig fenyeget a vagonhiány s nagyon jó volna ennek elkerülésére más irányú sürgős intézkedést tenni. Akkor azután nem lehet különösebb panasz az aratás eredménye ellen.

A torontáli gyógyszerészek és az új gyógyszerártörvényjavaslat.

— Gyógyszerészek gyűlése. —

— Saját tudósítónktól. —

Nagybeeskerek, július 13.

A torontálmegyei gyógyszerészek ma délelőtt 10 órakor rendkívüli gyűlésre jöttek össze Nagybeeskereken a kaszinó-társulat kistermében, hogy a gyógyszerártörvényjavaslatnak az egyes pontjait tárgyalják, illetve

a reájuk nézve sérelmesnek tartott pontok ellen állást foglaljanak. Az ülés iránt, tekintve annak fontosságát, a testület tagjai nagy érdeklődést tanúsítottak, amennyiben impozáns számban jelentek meg a gyűlésen. Jelen voltak: A budapesti központ részéről dr. Varságh és dr. Héderváry, továbbá Bielek J. bánlakai, Bizek M. nagyjécsai, Horváth N. kumáni, Hakl J. aracsi, Holtz M. zombolyai, Prodam G. zichyfalvai, Grób F. módosi, Siber Gyula szécsányi, Szerdahelyi Károly bégaszentgyörgyi, Kollariés Gábor, Vági Sándor, Kellner József és Basch Ernő nagybeeskereki, Rader Frigyes, Jeszenszki Ernő és Bauer Hermann panesovai, Bencze László perlaszi és Mien B. melencei gyógyszerészek. Ugyancsak résztvettek még a gyűlésen dr. Várady Imre és Daniel Pál országgyűlési képviselők, dr. Nagy Dezső, mint a nagybeeskereki függetlenségi párt elnöke, Mencer Lipót és Balázs József nagyikindai lapszerkesztő is.

A gyűlésről tudósítónk a következőkben számol be:

Szerdahelyi Károly mindenekelőtt köszönetet mond dr. Várady és Daniel Pál országgyűlési képviselőknek, nemkülönben dr. Nagy Dezsőnek és Mencer Lipótnak, hogy a meghívásnak engedve, a gyűlésen megjelentek, majd kéri a sajtó megjelent képviselőit is, hogy tőlük telhetőleg támogassák a gyógyszerészeknek igazságos és méltányos küzdelmét, amelyet a reájuk nézve több tekintetben sérelmes törvényjavaslat ellen felvettek. A központ kiküldöttjeit is melegen üdvözli s miután indítványára a gyűlés jegyzőjeül Vági Sándort megválasztották, az ülést megnyitja.

Dr. Varságh Zoltán a központ részéről köszönetet mond a gyűlésen megjelent országgyűlési képviselőknek s a sajtó kiküldöttjeinek az érdeklődéséért, majd behatóan foglalkozik a gyógyszerártörvényjavaslatra vonatkozó új törvényjavaslat egyes főbb pontjaival. Mélyreható indokokkal magyarázza a közjogi gyógyszerártörvényjavaslat cél szerűségét, amely szerinte a közönségre és a közegészségügyre nézve egyenesen veszedelmes lehet, amennyiben számtalan visszaélésekre adna alkalmat. Összehasonlítást tesz a magyarországi és több más állam gyógyszerészeté között, egyszer-

A „TORONTÁL“ tárcája.

A család becsülete.

Bec-Hellouin márkí tengernagy hosszú szolgálat után halálos baj által lenyűgözve vonult nyugalomba s a világtól elzárkózva élt Brest közelében, a tengerparton fekvő kastélyában, mely mint sasfészek, trónolt a sziklákon, felséges kilátással a tengerre.

Egy reggel névtelen levelet kapott Nizzából, hol a neje, mint a téli idényre rendszeren szokta, hat hét óta megtelepedett. A levél brutálisan ezt mondta: „A neje tizenégy álló esztendeje csalja önt Faucheron hajóskapitánnyal. Ez csupán csak ön előtt titok. Ha meg akar győződni róla, a márkíné hálószobájában, az ágy fejénél a falban, van egy kis rejtett fiúke. Törje fel a zárját s meggyőződhet szavaim igazságáról.“

A tengernagy először idegesen összegyűrte az ujjai közt az infámis levelet, valamelyik elbocsátott cselédleány boszomúját, majd gyanút fogva, mégis elolvasta. Kikelt az ágyból, átvánszorgott a neje hálószobájába s megtalálta a titkos szekrényt, benne boldogtalanságának lesújtó bizonyítékaival.

Kinosan nyöszörgött az öt ért gyalázat kétségbevonhatlan bizonyítékaival szemben. Megalkotta elméjében évről-évre a házasságtörés történetét s a csapás által, mely most érte, még közelebb jutva a sirhoz, elgondolkozott fölötte, hogy minő boszuval sújtja a bűnösöket.

Oh, az elvetemültek! Hogy csalták meg a bizalmát, hogyan fizettek jótéteményeiért, gyöngéd-ségeért! Ez a Faucheron, kivel, mint egykori segédtsíztjével, mindig mint gyermekével bánt, ki egyedül neki köszönheti fényes pályáját! És a neje! A nyomorult! Husz éves volt ugyan, mikor ő, az ötven éves ember, mint szegény, árva leányt a nejevé tette, hogy imádjá, kényeztesse, legkisebb kívánságát is mohón teljesítse s előkelő fényes nevével, nagy vagyonával kiváló szerephez juttassa a főuri társaságokban.

S a tengernagy kinszenvedése annál iszonyubb volt, mert az a gyilkos gyanu lopódzott mostan szívébe, hogy egyetlen fia, egyetlen öröme, büszkesége: Patrice, az ő vére e valóban? Nem Faucheron-e az apja? Ez a kettős kérdés, mint növekvő árny, meredt fel kérelhetlenül hirtelen rombadőlt boldogságának a romjai fölött.

Patrice, ki erős, izmos fiúvá nőtt a sziklavárban, a szabad természetben, szenvedélyesen szerette az aggastyánt, kinek a nevével viselte s ki végtelen gyöngédséggel vette őt körül. És ezt az apai boldogságot, az édes öröme emléket, mi kéjjel töltötte el a tengernagyot, most elhervasztotta, bemocskolta a nejeének bűne.

A boldogtalan ember, két kezébe fogta a fejt, mely majd szétrepedt. Láz égette a véré s ő megsemmisülten, erőtlően legyőzötve hebegte: Megboszulom magamat.

Az „Inflexible“ páncélos hajó őrnagyorvosa, mely hajó sokáig viselte a tengernagy lobogóját, mint minden reggel, másnap szintén beköszöntött hozzá. Meg volt döbbenve a rombolás látára, melyet az aggastyán régi baja huszonnégy óra alatt véghez vitt. Arca elárulta a rémületét.

— Végem van, ugy-e, doktor ur? — mondta neki a tengernagy.

— Oh, még nincsen veszte minden remény; rosszul van, tengernagy ur, de...

— Semmi hazugság! Huszszor néztem szembe a halállal. Nem akarom, hogy váratlanul leljen meg. Az igazságot tehát! Követelem!

Az orvos pár percig hallgatott, majd komolyan mondta.

— Ha csak csoda nem történik, tengernagy ur, ma este az Úr itélőszéke előtt fog állani!

A tengernagy közönyösen fogadta a csapást.

— Helyes! — mondta. — Később még ellátogat hozzám, doktor, ugy-e?

— Igen, tengernagy ur. Nem óhajtja visszahívni a márkínét?

— Szükségtelen. Különben is Nizzában van. Meg akarom őt kimélni haláltusám látványától. Tudja, hogy gyöngélkedem s elég

hamar meg tudja azt is, hogy özvegygyé lett. Értessék, ha majd meghalok.

Az orvos távozott.

— Hogy van az édes atyám? kérdezte tőle Patrice, ki a külső szobában talákozott vele.

Az orvos nem felelt. Egre emelt szemei, fájdalmas sóhaja tudatta csak az igazat a gyermekkel, ki magánkívül rohant az apjához.

— Jer, édes fiam! — mondta neki emez. Patrice az ágyhoz lépett. A tengernagy egyik könyökére emelkedett, kezére támasztotta borzasztóan sápadt fejét.

— Te tizenkét éves vagy, Patrice, — szólt hozzá; — még csak gyermek és kénytelen vagyok úgy beszélni veled, mint emberrel! Hallgass ide!...

A tengernagy hosszasan beszélt. Mikor befejezte, szomorú lángégett a gyermek szemében. Ilyen gondolatokba merülten, hidegen, komoly arccal látva őt, azt lehetett volna mondani, hogy az apját fenyegető halál közeledtére hirtelen megőregedett s pár pillanat alatt gyermekből férfivá érett.

A következő esztendőben, ősz végével, alig tíz hónapra Bec-Hellouin márkí halála után, a társaságban beszélni kezdtek az özvegyének a férjhez meneteléről a szép Faucheronhoz. Mosolyogva beszéltek róla, mint régen előrelátott dologról. Valóban el volt határozva. A szerelmesek az illem által parancsolt hosszas elválás után egyesülni fognak örökre.

Faucheron egy reggel a kastélyba jött, hol a márkíné a férje halála óta elvonultan élt, várva annak a visszatérését, akit szeretett. Patrice napközben felkereste az anyját s komolyan ezt a kérdést intézte hozzá:

— Mama, igaz, hogy nőül akarsz menni Faucheron kapitányhoz?

— Kitél hallottad? — kérdezte a márkíné zavartan. A gyermeknek nem szabad ilyeneket kérdezni az anyjától.

— De én nem akarom, hogy Faucheron

smind fellebbenti a fátyolt a kulissza-titkokról, amelyek a patikajogok engedélyezése körül fönnforognak. Kéri az összes jelenvoltaknak a jóindulatát, nem pusztán a maguk, hanem a közönség érdekében is.

Ezután pontról-pontra részletesen letárgyalták a gyógyszerári törvényjavaslatot s a gyűlés beható eszmecsere után a következő lényegesebb módosításokat tartja szükségesnek:

Az állami felügyeletre vonatkozó paragrafusnál dr. Héderváry javaslatára szükségesnek tartják a gyógyszerész kamarák életbeléptetését még a törvényjavaslat benyújtása előtt.

A felügyelő fórumokra nézve kívánják, hogy kis- és nagyközségekből a gyógyszerárak feletti ellenőrzést a községi körorvos gyakorolja a gyógyszerészkamara hites kiküldötteinek ellenőrzése mellett.

A hamisított, romlott vagy nem engedélyezett gyógyszereken kívül a különlegességek elközbását is kívánják.

A több jog kizárásánál szükségesnek tartják kimondani, hogy több gyógyszerárt egyidejűleg senki sem vezethet ugyan, de gyógyszerártárhoz tartozó fiókot igen.

A gyógyszerárakat ne csak a belügyminiszter, hanem az illetékes törvényhatóságok is tartsák nyilván.

A nyilvános gyógyszerárak vezetéséről szóló szakaszba beszúrásának tartják, hogy valamely gyógyszerár vezetője ne csak olyan segéd lehessen, aki négy évet valamely gyógyszerárban, hanem a kamara által elismert rokon foglalkozásban is töltött.

A gyógyszerárak jogi és birtoklás szerinti felosztásánál törendő az 1. és 2. pont, vagyis hogy jog, illetőleg birtoklás tekintetében nyilvános gyógyszerár ne lehessen jogi személynek adományozott közjogi gyógyszerár vagy gyógyszerésznek adományozott személyes jogu gyógyszerár.

Új gyógyszerár engedélyezésénél a belügyminiszter a tárgyalást kérés nélkül is elrendelheti, ha az illető gyógyszerárral nem bír községnél legalább 3000 lakosa van és ha a legközelebbi gyógyszerár legalább 10 kilométer távolságban van.

A közjogi gyógyszerárak adományozására vonatkozó 19. szakaszt, amely arról szól, hogy ilyen gyógyszerár adományozható nyilvános gyógyintézeteknek s betegsegélyező-pénztáraknak, egészen töröndönök tartják s amennyiben a betegsegélyező-pénztárakat illető pontban a kormány nem engedne álláspontjából, akkor csak az országos munkásbiztosító-pénztárak kaphassanak ilyen jogot, amelyek csak helybenlakók számára szolgáltatathassanak ki gyógyszereket.

Személyjogi gyógyszerárra kiírt pályázatnál meghallgatódnak a gyógyszerész kamara is. A személyes jog természetesen átruházásáról szóló szakaszból kihagyandó a következő pont:

„Az átruházás nem engedélyezhető, ha a gyógyszerárt átruházni kívánó gyógyszerész 5 évnél kevesebb ideig bírja a gyógyszerárt. Az

kapitány foglalja itt el az édes apám helyét, — felelte Patrice határozottan.

— Nem akarod! . . . Mit jelentsen ez a lázadás?

S parancsoló mozdulattal ajtót mutatván neki, hozzá tette:

— Takarodjék az ur!

Patrice kiment. Pár pillanat múlva, amintán kis ideig a szobájában időzött, hevesen, minden kopogtatás nélkül berontott Faucheronhoz, ki éppen a tükör előtt borotválkozott.

— Megkérdezheted volna, szabad-e bejönni!

— En a magam házában vagyok s beszédem van önnel.

— Beszéded van velem? . . . Beszélj!

— Tudom, miért van ön itt. Abból azonban nem lesz semmi! Ön távozni fog ma este és nem tér vissza soha többé! Megtúltom önnek, hogy az anyámat nőül vegye!

— Ez a gyermek megőrült!

— Akar-e engedelmeskedni?

— Neked engedelmeskedni! — mondta Faucheron elámulva, sápadt arccal, haragos szemekkel. — Pusztulj, gaz kölyök, vigyázz a füledre?

— És felemelt kézzel tartott Patrice felé. Patrice három lépést hátrált s valamit rántott ki a zsebéből. Revolver volt. Felemelte a karját, célzott s meglyomta a kakast Faucheron sarkon fordult s golyóval a homlokában, terült el a földön. Éles sikoltás lön hallható: a márkiné rohant be e kiáltással:

— Szerencsétlen! Mit tettél? — s rávetette magát a fiára, hogy lefegyverezze.

Patrice engedte; majd mikor az anyja örületen a holttestre borult, vadul mondta:

— Édes atyám halála előtt elmondta előttem, hogy ez az ember ellenséged nekem és nekem is. Meghagyta, hogy vigyázzak rád, oltalmazlak és ha kell, szabadítsalak meg tőle. Engedelmeskedtem neki!

A világ azt hiszi, hogy Faucheron sorhajókapitány öngyilkosságot követett el.

Ernest Daudet.

átruházás gyógyszerészről-gyógyszerészre nem engedélyezhető, ha a személyjogi gyógyszerárt átvenni óhajtó gyógyszerár vezetőjére joggal nem bír, ha reáljogi gyógyszerár tulajdonosa, ha már előbb két ízben nyert átruházás utján gyógyszerárt s ha ellene erkölcsi kifogás emelhető. Más esetekben két fél által kért átruházás megadandó.

Fiókgyógyszertárat oly helyen, ahol gyógyszerár nincs, illetőleg csak bizonyos időnyekre van gyógyszerárra szükség, olyan gyógyszerész is föllálthasson, akinek már gyógyszerára van.

Kimondandó, hogy nagyobb vállalatoknál házi gyógyszerár csak okleveles gyógyszerész által vezethető.

Töröndönök tartják a kézi gyógyszerárra vonatkozó szakaszból a következő pontokat:

„Körorvosok és körállatorvosok oly városokban, vagy községekben is, ahol gyógyszerár van, kivételesen följosíthatók kézi gyógyszerár tartására, ezeknek azonban székhelyükön gyógyszerár kiszolgáltatni tilos.

Kézi gyógyszerár tartására adott engedély, a belügyminiszternek bejelentendő.

Ha az orvos, állatorvos ideiglenesen akadályozva van hivatásának betöltésében, helyettese vezetheti a kézi gyógyszerárt.

Az engedélyezési és átruházási illetékről szóló 34-ik szakasznál az a kivétel a gyógyszerészeknek, hogy az illetékek fele a községi pénztárba fizetendő.

Segédi segély és nyugdíjalapra a járulékokat ne csak a gyógyszerár tulajdonosa, hanem az esetleges bérlo is köteles legyen fizetni.

A törvény a kihirdetés napján átmeneti intézkedések figyelembe vételével léptessék életbe.

Dr. Varságh Zoltán kéri a sajtót, hogy a mozgalomban támogassa a gyógyszerészeket. E mozgalom költségeinek fedezésére pedig a központ által kibocsátott gyűjtővet köröz.

Dr. Várady Imre ugy a maga, mint Daniel képviselőtársa és dr. Nagy nevében köszönetet mond a meghívásért és igéri, hogy a gyógyszerészek jogos érdekei mellett foglal állást.

Bence László indítványozza, hogy a mennyiben a gyógyszerészek ezen méltányos kérései nem vétetnének figyelembe, az összes magyarországi gyógyszerészek lépjenek sztrájkba.

Dr. Varságh az erőszakos módszert nem tartja célravezetőnek.

Szerdahelyi elnök indítványára ezután felolvassák a beérkezett leveleket és sürgönyöket s a levélbeli indítványokat felküldik a központba.

Bróda N. felszólalása után Szerdahelyi megköszöni az érdeklődőknek a megjelenését, Kellner József pedig Szerdahelyi elnöknek szavaz köszönetet s ezzel a gyűlés véget ért.

A gyűlés után társasbéd volt a kaszinóban, amelyen számos sikerült pohárköszöntő hangzott el.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 $\frac{1}{2}$ ó-tól kezdve délig azurak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 6 $\frac{1}{4}$ ó-ig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontá vármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta Botka Béla főispán elnöklésével július havi rendes ülését. Az ülésről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— **A törvényszéki elnök szabadságon.** Zsiross Lajos kuriai bíró, a nagybecskereki törvényszék elnöke ma kezdte meg hat hétre terjedő nyári szabadságát, mely idő alatt Junker János törvényszéki bíró helyettesíti.

— **Kinevezések.** A m. kir. földmívelési miniszter a vizügyi műszaki személyzet létszámában Sas Ede műszaki tanácsosi címmel és jeleggel fölruházott kir. főmérnököt a nagybecskereki bégai kirendeltségnél műszaki tanácsossá nevezte ki.

A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Hlatky Ágoston és Neuliszt Antal okleveles tanitokát a doláci új áll. elemi népiskolához rendes tanítókká kinevezte.

— **Alapítványi hely adományozása.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter a vakok budapesti országos intézetében megnevezett gróf Karátsonyi Guidó-féle alapítványi helyet gróf Karátsonyi Jenő alapítványi kegyur kijelölése alapján Borbély Borbála vak leánynak adományozta.

— **Iparhatósági ülés.** Nagybecskerek város tanácsa, mint elsőfoku iparhatóság szombaton délelőtt 11 órakor Strossz Béla polgármester-helyettes elnöklésével ülést tartott. A szombati

ülésen Máté Ferenc kávéház és vendéglőre, Miszójlovics Fülöp pedig péküzlet vezetésére nyert iparigazolványt.

— **Esküvő.** Langfelder Lipót bécsi magánhivatalnok tegnap esküdött hűséget Hirtenstein Jankának, Hirtenstein Márk itteni biztosítási ügynök bájos leányának. A polgári esküvő, amelyen tanúk voltak dr. Stern Lázár itteni ügyvéd és Fodor Adolf Pészakról, tegnap délelőtt folyt le az itteni állami anyakönyvi hivatalban.

— **A főgimnázium államsegélye.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a nagybecskereki főgimnáziumnak most ujabban fenntartási államsegély címén 18.000 koronát folyósított utólagos elszámolás mellett.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, Jäger Károly megyei írnok tegnap délelőtt 10 órakor hosszabb szenvedés után meghalt. Az elhunytat, akinek halála hírére a megyeházán kiűzték a gyászlobogót, ma délután temették el nagy részvétellel.

— **A tanítók nagygyűlése.** Mint lapunknak Nagyszentmiklósról jelentik, a Délmagyarországi tanító-egyesület holnap tartandó idei nagygyűlése ma délelőtt érkeztek a délvidéki tanítók igen nagy számmal. A vendégeket a vasutnál ünnepiesen fogadták s azután elszállásolták. Ma délután a bíráló-bizottság és a választmány tart ülés, este pedig ismerkedő-estély lesz. A gyűlés alkalmából a községet díszesen földisztették.

— **Nagybecskerek vámszedési jogának kiterjesztése.** Nagybecskerek városa kérvényt intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy a város vámszedési jogát teherárak után a nagybecskerek-vámházi állomásig kiterjeszthesse. A közigazgatási-bizottság mai ülésén az államépítészeti hivatal, a kereskedelmi és iparkamara, valamint a gazdasági előadó véleménye alapján kimondta, hogy a miniszterhez intézendő felterjesztésben javasolja a vámszedési jog kért kiterjesztését azzal a kikötéssel, hogy a vámjövdelem a Temesvári-utca és a szomszédos utcák közevének javítására fordíttassék.

— **Nem állami tanítók fizeteskiegészítése.** A közig. bizottság mai ülésén a tanfelügyelő bejelentette, hogy a vallás- és közoktatási miniszter Hollinger József kistószegi, Hlatky Ágoston, Neuliszt Antal doláci, Moór Miklós nagyszói, Járósi Pál esatádi, Oppedez Péter náköfalvai, Bálint Ödön szőregyi, Spiritzné Veszely Emilia billédi, Weberné Mayer Ilona kisteremiai, Kovács Gyula tor-tordai, Hausladen Miklós ivándai, Krutchné L. Erzsébet ujvári, Benák Imre, Biczkó Ferenc, Dienes Lajos tordai, Jakab Sebestyén ujvári, Burg László tordai, Trinkl Alajos ujvári, Wolfram Nandor németeleméri községi elemi iskolai tanítóknak, illetőleg tanítóknak, Jung János, Hoffmann Vilma perjámosi, Kurzhals Márton nagykomlói, Henzl István istvánvölgyi, Schneider Adam perjámosi r. kath. elemi iskolai tanítók, Mészáros Gábor magyarittebei ev. ref. tanító, Hollós Jenő cernyai r. kath. tanító fizeteskiegészítéséhez s első és második korpótlékaik fedezéséhez a szükséges állami segélyt engedélyezte.

— **Pancsovai tisztviselők a pénzügyigazgató-nál.** A pancsovai állami tisztviselők körenek elnöke, Fodor József és dr. Kiss Endre titkár a napokban Tóth István kir. tan., pénzügyigazgatónál jártak s átnyújtották a pancsovai tisztviselők memorandumát, amelyben kifejtik, hogy a lakásbérek Pancsován szintén sokkal magasabbak a tisztviselők lakbérénel és a lakások árai sokkal magasabbak, mint ahogy az meg van állapítva. Kérték tehát, hogy a puhatolozást még egyszer ejtse meg, illetőleg vizsgálta felül. Tóth István kir. tan., pénzügyigazgató megígérte, hogy az ujjabb puhatolozást elrendeli s azon lesz, hogy a tisztviselők méltányos és jogos érdekei kielégíttessenek. A pancsovaiak a pénzügyigazgatótól Kiss István számtanácsoshoz mentek, aki szintén a legjobb reményekkel bocsátotta el a küldötteket.

— **Kereskedő ifjak gyűlése.** A nagybecskereki keresk. ifjak egylete tegnap d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a magántisztviselők nagy többségére való tekintettel az egyesület eddigi címét a „Nagybecskereki magántisztviselők köré“-re változtatják át. Ezután elnöknek Feldheim Alfrédet, al-elnöknek Tolveth Oszkárt, titkárnak Hajnali Árpádot, pénztárnoknak pedig Kállay Jenőt választották meg. A választmány a régi marad. Ezután még folyó ügyeket intéztek el s ezzel a rendkívüli közgyűlés véget ért.

— **Egy kereskedelmi alkalmazott jubileuma.** Gasparovits Lajos, a nagybecskereki Daun Gyula vasnagykereskedő cég alkalmazottja, tegnap tartotta meg 25 éves szolgálati jubileumát. A jubiláns 25 év óta van a Daun Gyula cégnél alkalmazva s mindenkor közbecsülés vette körül. Jubileuma alkalmából főnökei melegen üdvözölték és értékes ajándékkal jutalmazták meg. Azonkívül

kollegái és nagyszámu ismerősei is meleg ovációban részesítették az érdemes kereskedelmi alkalmazottat.

A szerb takarékpénztár gyűlése. A nagybecskereki szerb takarékpénztár igazgatósága tegnap délután 5 órakor dr. Györgyevics Milos elnöklésével ülést tartott, amelyen a könyvelői állásra egyhangulag Popadics N. perlaszi könyvelőt választották meg.

Torontali lakodalmak Amerikában. Oriási címfelirásokkal, hasábokon keresztül számolnak be a nagy amerikai lapok egy Cincinnatiában végbement fényes esküvőről, melyhez nekünk annyiban van közünk, hogy völégény és menyasszony s az egész násznép csupa nagy-kikindai, zombolyai és környékbeli család tagjaiból kerültek ki. Így a völégény Bogasai János sárafalvai, a menyasszony Schwarz Anna és szülei Schwarz Jakab és neje nagykikindaiak. Násznagyok voltak Pécskai György és Thomas Péter, nyoszolyóleányok Belacz Mariska, Thomas Katalin és Thomas Margit, vőfélyek Schwarz Mihály, Thierjung Jakab és Thierjung János. A szakácsnői tisztet Schwarz Anna és Rothgerberné látták el, a lakodalmi zenét pedig Tellesz Ádám zenekara szolgáltatta. A jelen voltak közül az amerikai lapok a Breckskay, Libis, Rothgerber, Laping, Thomasz, Kutser, Danka, Klar, Kokron, Dekker, Dietrich, Blekman, Kovács, Rothmüller, Mészáros, Jovanovits, Kaiser, Stenger, Dankof és Lauterbach családokat említi fel. Miután a tudósítás bőven és részletesen leírja a lakodalmi menetet, a vacsorát, az egyes fogásokat stb., annak jellemzésére, hogy mennyi étel és ital állott a vendégek rendelkezésére, — megjegyzi, hogy „a meghívott vendégek ismert ivási képességei dacára” még 6 teljes hordó sör maradt meg.

Leégett malom. Mint Szanadról jelentik, ott a mult heten hatalmas tűz pusztította el az ottani Kalmár Gyula-féle gőzmalomot és téglagyárat. A tűz este 9 óra után kezdődött és csakhamar lángba borította a gőzmalom tetőzetét, ahonnan a téglagyárra és a lakóházra csapott át. A telep a községen kívül lévén, alig akadt egy-két ember, aki a nagy veszélyben segíthetett volna. A hatalmas szélben mihamarabb leégték az összes épületek, a lakóház beégett és az összes butorok elpusztultak. Mentésről szó sem lehetett azokkal a primitív eszközökkel, amelylyel ugy az ipartelep, mint a község rendelkezett. Pusztán csak az emberek életének megmentéséről lehetett szó, amelyben nem is esett kár. A nagy tüzet még másnap sem tudták teljesen elnyomni, hanem a malom épületben, a berendezések között még tovább égett lappangva. A tűz oka ismeretlen, de sajátságos az, hogy a malom most már harmadszor ég le. A kár megközelítőleg 200.000 korona. A tűz okának megállapítása iránt folyik a vizsgálat.

A gyermekhalandóság a nyári hónapokban éri el tetőpontját, mivel ilyenkor szokott a friss tehéntej leggyakrabban megártani a gyermekeknek s idezi elő az u. n. nyári hasmenéseket, melyeknek évenként 60.000 gyermek esik áldozatul Magyarországon. E veszélyt elkerülendő, legajánlatosabb a friss tejet teljesen megvonni a gyermektől és azt, az ez esetben legmegbízhatóbbnak bizonyult Nestlé-féle gyermektápliszttal táplálni. Ez a rég bevált szer tiszta alpesi tejet tartalmaz és vízzel felfőzve, egy jóízű és minden gyermek által kedvelt tökéletes gyermektápszert nyújt, elhárítja és megszünteti a hasmenést és elősegíti az izmok és csontok fejlődését.

Összeégett gyermek. Szanadról jelentik: Bartoloff Erzsébet szanádi földmivesző a napokban vízért ment a kutra s magára hagyta az udvarban játszó 5 és fél éves Mariska nevű kis leányát. Benn a konyhában tűz égett s a kis leány felhasználva egyedülletét, a konyhába ment és valahogy a tüzzel kezdetett játszani, mert a visszatérő anya a kis leány sikoltozására szaladt be a konyhába, de már akkor a leányka lánggal égett. Nagynehezen eloltották a tüzet, de akkorra már a kis leány teljesen összeégett és csakhamar meg is halt. Az oltás közben az anya is súlyosan megsérült. A bíróság megindította az eljárást.

Amateur-fényképészeknek! Általánosan elismert kitűnő szalon és uti fényképészeti készülék, felülmulhatatlan minőségű pillanat kéz-aparátusok, valamint mindenféle fényképészeti részek Moll A. cégnél (Bécs, Tuchlauben 8. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. — Ezen üzletág alapított 1854-ben. — Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

Bélbaj nyáron rendszeren a csecsemőt fogja el, akinek gyomorbelcsatornája elégtelen vagy nagyon is bő tejtáplálék következtében meggyöngült. Kufeké-gyermekliszttel és tejjel táplált gyermekek közül sokkal kevesebben kapnak bélbajt, mint azok közül, akik csak tehéntejet vagy más tápláló anyagot kapnak, mert a könnyen emészthető Kufeké-gyermektej kiméli a gyomorbelcsatornát és megakadályozza az erjedést.

TÁVIRATOK.

A karlóczai kongresszus.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Karlócáról sürgönyzik, az ottani szerbség körében általános meglepedést kelt, hogy a karlócai gör. kel. szerb egyházi kongresszus királyi biztosává Günther Antal igazságügyminisztert neveztek ki. A patriarkaválasztó kongresszus újabb jelentések szerint július 23. és 26-ika között lesz.

Kossuth Ferenc egészsége.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Karlsbadi távirat szerint Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter egészsége már teljesen helyreállt tekinthető.

Szterényi Prágában.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Prágából sürgönyzik, tegnap Szterényi József államtitkár odaérkezett és Szűry Dénes miniszteri tanácsos kíséretében megtekintette a prágai kiállítást.

A horvát bán útja.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Czrkveniczából jelentik, Rauch Pál báró horvát bán körútjában tegnap odaérkezett s a község lakossága ünnepiesen fogadta.

Utközben azonban sok akadálytal kellett megküzdnie a bannak, mert Novinál torlaszokat állítottak autómobilja elé, tovább pedig sodronnyal zárták el előle az utat s amellet a nép zajosan tüntetett ellene.

Uj református püspök.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Hajduböszörményből jelentik, tegnap a tiszántuli református egyházkerület új püspökévé Baltházár Dezső esperest választották meg 180 szótöbbséggel.

Az országos radikális párt gyűlése.

Budapest, július 13. (A „Torontál” ered. távirata.) A hosszabb idő óta hallgató országos radikális párt vezetősége elhatározta, hogy július 19-én Nagymartonban július 26-án Pozsonyban és augusztus 2-án Balmazújvárosban nagygyűléseket rendez.

A fiumei hajósztrájk.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Fiuméből sürgönyzik, a hajósztrájk változatlanul tart. A tegnapi nap csöndesen folyt le s semmi rendezavarás nem történt. A forgalom ma is szünetel.

Öngyilkos bankár.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Weil Felix zugbankár, aki számtalan embert megcsalt és megkárosított, lakásán megölte magát, hogy letartóztatását elkerülje.

Nagy földrengés Triesztben.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Triesztből sürgönyzik, ott tegnap heves földrengés volt. A földrengés 34 másodpercig tartott s meglehetősen károkat okozott. Emberéletben azonban nem esett baj.

Hajósztrájk Párisban.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, az ottani helyi hajók személyzete tegnap sztrájkba lépett, mert a helyi hajók társasága nem teljesítette kívánságait.

Határidő üzlet.

Budapest, július 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre 1908.) . . . 22 62 — —
Rozs (októberre 1908.) . . . 19 16 — —
Zab (októberre 1908.) . . . 16 80 — —
Tengeri (augusztusra) . . . 15 02 — —
Tengeri (uj, októberre) . . . 15 28 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csőszelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 40 p.
Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csőszelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Mérlegképes könyvelő

elvállal olcsó díjazás mellett a délutáni és esti órákra könyvelést és más irodai munkákat.

Cím a kiadóhivatalban.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellék-helyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott udvarral. ::

SOLYMOSSYNE BRÁJER MÁRIA.

(551—x.10)

4774/1907. sz. Az antalfalvai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Jarkovác (Torontálmegeye vasuti állomás) községben megüresedett községi **orvosi állásra** pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket, minősítésüket igazolva **1908. évi szeptember 30-ig** hozzám nyújtják be.

Az orvos fizetése 2400 kor., nappali látogatásért 40 fill., éjjeli látogatásért 80 fillér és a husszemle után szedhető díjak.

A jarkováci orvos vasuti orvos szokott lenni, miért is ezen állás a megválasztottnak kilátásba helyeztetik.

A megválasztott orvos köteles a megyei községi és körorvosi nyugdíj-intézetbe belépni.

Antalfalva, 1908. évi július 9.

Zsiros Imre,
főszolgabíró.

635-3.1

4228/1908. sz. A nagybecskereki járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Bégaszentgyörgy községben megüresedett I-ső **segédjegyzői állásra** és ezen állás belöltésével netán megüresedendő II-od **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy aziránti pályázati kérvényüket legkésőbb **f. évi augusztus 1-ig** hozzám adják be.

A választás határidejét külön ki fogom tűzni.

Az I-ső és II-od segédjegyzői állás javadalmazása egyenként 1000 kor. évi fizetés és szabadlakás élvezete.

Erről a hason szám alatt kiadott előző pályázati hirdetésem érvénye hatálylanítottatik.

Nagybecskereken, 1908. évi július 11.

Lowieser Imre,
főszolgabíró.

636-3.1

A Kinizsy-utcában (a zsidó templommal szemben) lévő 44. sz. ház I. emeletén

egy utcai lakás,
mely áll 3 utcai, 3 udvari szobából és mellékhelyiségekből, **azonnal kiadó.**

Közelebbi feltételek ugyanott a házmester-nél megtudhatók. 633-3.1

T Ü Z I F A.

Elsőrendü bükk hasábfa

ölenként 32 korona

KRCSELICS MIKLÓS

Korona-utcai fatelepén.

630-3.3

ALMÁSY ÉS SZEPESSY

könyv-, zenemű- és papirkereskedése **NAGYBECSKEREK.**

Telefon 22.

Telefon 22.

Ajánlunk antiquarice, de teljesen új állapotban:

Gracza: „A magyar szabadságharc története”, 5 kötet, diszkiadás, 70 korona helyett 55 korona.

Jókai Mór összes művei, milleniumi diszkiadás, 100 kötet, 500 korona helyett 350 korona.

Szalay-Baróti: „A magyar nemzet története”, diszkiadás, 4 kötet, 60 korona helyett 48 korona.

Kisfaludy Sárdor munkái, diszkiadás, 8 kötet, 30 korona helyett 24 korona.

Vörösmarty összes művei, 6 kötet, 24 korona helyett 15 korona.

Vörösmarty lyrai költeményei, 3 korona helyett 1 korona 80 fillér.

Deák Ferencz: „Levelek”, 10 korona 40 helyett 8 korona.

„Gondolatok” 11 korona 20 fillér helyett 9 korona.

Tóth Kálmán összes költeményei 2 kötetben, 16 korona helyett 12 korona.

Magyar Regényírók képes kiadása diszkiadásban, kötetenként 5 korona helyett 3 korona.

AZ „IDEAL” IRÓGÉP

229-x 27

torontálmegeyi vezérképviselősege.

Árlejtési hirdetés.

A szerbneuzinai gör. kel. szerb egyház hitközsége ezennel az **egyháznak alapos javítására** az árlejtést kibocsátja.

Kömüves, ács, asztalos és bádogos munkára (építési anyaggal együtt) 4132 kor. 57 fill. van előirányozva.

Az árlejtés Szerbneuzinán a szerb iskola helyiségében **f. évi augusztus 2-án d. u. 2 órakor** fog megtartatni.

Az árverezni kívánók tartoznak az előirányzott összegnek 5%-át bánatpénz címén az árlejtés megkezdése előtt lefizetni, illetve letenni.

Az építési terv és a feltételek minden nap megtekinthetők. Az egyházközség választmánya fentartja magának azt a jogot, hogy a vállalkozók közül saját belátása szerint azt választja meg, akiben legtöbb bizalma van.

Szerbneuzina, 1908. évi július 8.

A szerb egyház hitközsége.

637-2.1

Szép kajszin

befőzésre kapható

Uri-utca 3. sz. a.

226-x.5

Kiadó lakás.

A Kinizsy-utca 6. szám alatt (az izraelita-templommal szemben) egy 3 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás aug. 1-étől kiadó.

623-3.2

GYAKORNOK

azonnal felvétetik

Schneider János

könyvkereskedésbe.

Legalább négy középiskola megkívánva.

639-2.1